

NOTAT

Eksempler på tværkommunale erhvervspolitiske samarbejder

Folketingets Kommunaludvalg har bedt Erhvervs- og vækstministeren om at oplyse, hvilke kommuner der har indgået aftaler om forpligtende samarbejder på det erhvervspolitiske område.

Det korte svar er, at alle 98 kommuner indgår i et forpligtende samarbejde på det erhvervspolitiske område, fordi de alle finansierer og styrer den indsats, der leveres af de fem fælleskommunale væksthuse. Samarbejdet er bundet op på en politisk aftale mellem KL og regeringen.

Væksthusindsatsen er dog ikke det eneste, kommunerne samarbejder om. Kommunerne indgår på forskellig vis i tværkommunale erhvervspolitiske samarbejder. Dette notat er ikke udtømmende, men præsenterer en række eksempler på kommunernes erhvervspolitiske samarbejder.

Tværkommunale samarbejder i funktionelle regioner

De seneste år er kommunerne flere steder gået ind i forpligtende tværkommunale erhvervssamarbejder med det formål at skabe vækst og arbejdspladser og dermed sikre økonomi til velfærd, service, uddannelse etc. for borgerne.

Copenhagen og en fokuseret vækstdagsorden

En Fokuseret Vækstdagsorden er et interessefællesskab mellem de 46 kommuner og de to regioner i Østdanmark, der under det fælles brand Copenhagen arbejder for at øge væksten og beskæftigelsen i metropolregionen.

Initiativet blev startet primo 2013 af KKR Hovedstaden. Baggrunden var et ønske om at skabe en konkurrencestærk metropol på niveau med øvrige sammenlignelige metropoler i Nordeuropa. KKR Sjælland og de to regioner blev efterfølgende inviteret med i samarbejdet og har siden deltaget aktivt i

Den 11. november 2014

Sags ID: 1931699

Dok.ID: 1931699

LJO@kl.dk

Direkte 3370 3374

Mobil 2916 0257

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

Telefon 3370 3374

www.kl.dk

Side 1/9

arbejdet. Det forventes, at de skånske kommuner og regionen vil deltage i samarbejdet fra ultimo 2014, når kommune og regionsvalget er afholdt i Sverige.

Fokus i samarbejdet er at styrke indsatsen inden for:

- Erhvervsfremme og innovation
- Arbejdsmarked
- Internationalisering
- Tiltrækning af udenlandske investeringer og talenter.

P.t. arbejdes med otte konkrete projekter:

- Fælles brand Copenhagen, hvor der udvikles ét brand med afsæt i Copenhagen – og tilhørende design.
- Fælles international besøgstjeneste og modtageapparat, hvor et fælles modtagerapparat etableres som pilotprojekt, der håndterer delegationer før besøget, under besøget og efter besøget.
- Fælles digital investorportal, hvor bl.a. de to digitale platforme for henholdsvis Femern Belt development og Copenhagen-Malmø Prospekt (Øresundsregionen) skal sammenlægges.
- Fælles indsats om kompetenceløft i turisme- og serviceerhverv, hvor der tilvejebringe et vidensgrundlag for serviceløft i hele Danmark
- Fælles charter på infrastrukturuområdet, hvor der udvikle et fælles trafikcharter med en bruttoliste over infrastrukturinitiativer, som den samlede metropolregion kan prioritere efter og i fællesskab arbejde for.
- Fælles fødevareindsats, hvor der identificeres og udvikles fyrtårnsprojekter.
- Fællesregional international borgerservice – international house, hvor der i det eksisterende kontaktcenter etableres et internationalt call center, der tilbyder telefonisk service til internationale borgere i Copenhagen med flere sprog i borgerbetjeningen.
- Fælles opslag til kommuneplan og REVUS, hvor et opslag med en fælles fortælling om det regionale udviklingsperspektiv samt om en samarbejdsplatform, der tager udgangspunkt i fællesmængden udarbejdes.

Udover de otte projekter er det en del af det løbende arbejde at sikre en fokuseret dagsorden. Det betyder bl.a., at der indledes en dialog med Øresundskomiteen om det fremadrettede samarbejde og rollefordelingen, idet der et naturligt overlap i aktiviteterne under Fokuseret Vækstdagsorden og Øresundskomiteén.

Herudover skal der være tæt sammenhæng mellem Fokuseret Vækstdagsorden og REVUS, således at strategi og de konkrete initiativer gensidigt supplerer og forstærker hinanden. Regionerne vil sikre, at der sker en tæt koordinering med partnerne i Fokuseret Vækstdagsorden og en række andre

eksterne repræsentanter, så REVUS'erne kan rumme de initiativer, der er igangsat under Fokuseret Vækstdagsorden.

Organisering

Bestyrelse

Bestyrelsen er det besluttende politiske forum for Fokuseret Vækstdagsorden. Bestyrelsen består af regionsrådsformændene for de to regioner, formænd og næstformænd for de to KKR'er samt overborgmesteren for København Kommune. Desuden reserveres en plads til svensk side, foreløbigt som observatør. Bestyrelsen har en forretningsorden og mødes 4 til 5 gange årligt. De to vækstfora mødes også én gang årligt med bestyrelsen for at drøfte strategi for - og projekter under Fokuseret Vækstdagsorden.

Styregruppe

Styregruppen har det overordnede ansvar for at sikre eksekvering af bestyrelsens beslutninger. Styregruppen har desuden til formål at sikre den politiske proces ved at forberede politiske indstillinger til bestyrelsen. Endelig har de enkelte medlemmer af styregruppen til opgave at sikre den organisatoriske forankring til deres kommune/region. Styregruppen består af 1-2 deltagere på direktørniveau fra de fem parters organisationer.

Sekretariat

Sekretariatet skal sikre, at bestyrelsens beslutninger bliver udmøntet. Sekretariatet består af repræsentanter fra de fem partier. Region Hovedstaden varetager funktionen som sekretariatsleder.

Økonomi

Der arbejdes med en finansieringsmodel, der tager udgangspunkt i at beslutning om anvendelse af midler ligger hos den bevilgende part. Det betyder, at der vil være forskellige finansieringsmodeller for de fælles tiltag.

Business Region North Denmark

De nordjyske kommuner og Region Nordjylland har i foråret 2014 i regi af KKR og Kontaktudvalget drøftet muligheden for at etablere et nyt forstærket samarbejde om erhvervsudvikling og turisme. Sideløbende hermed har de nordjyske kommuner i fællesskab udarbejdet et fælles økonomisk udfordringsbillede med Implement som konsulentfirma. Der sættes fokus på de økonomiske konsekvenser af de demografiske ændringer og befolkningstilbagegangen.

På baggrund af de økonomiske udfordringer er det besluttet at etablere Business Region North Denmark, hvor alle 11 kommuner og regionen indgår. Formålet er dels at styrke samarbejdet om at fastholde og udvikle væksten i Nordjylland, dels at understøtte fremtidig jobskabelse i regionen.

De kommende fælles satsninger skal desuden sikre en tæt kobling imellem de enkelte kommuners egne udviklingsstrategier og den kommende regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS).

Det nye samarbejde vil påtage sig en vigtig rolle mellem det strategiske niveau, hvor rammen sættes af de kommunale strategier og REVUS og det udførende niveau, hvor en lang række aktører, herunder de enkelte kommuner og regionen, fortsat skal fungere som program- og projektansvarlige. Samarbejdet får således sin styrke på det operationelle niveau og vil bidrage til at samle kræfterne i regionen og sikre mere koordinerede indsatser.

Succeskriterierne for Business Region North Denmark er:

- Tydelig samklang imellem kommunernes vækststrategier og den regionale vækst- og udviklingsstrategi
- Et dagsordenssættende og proaktivt partnerskab på områder, der er særligt vigtige for en positiv udvikling i regionen
- Igangsætning af en række konkrete fælles initiativer, så fælles midler kommer ”ud at arbejde”
- Udbyttet af investeringer via partnerskabet bliver større via betydelig ekstern medfinansiering
- Regionens samlede kompetencer og styrkepositioner synliggøres for arbejdskraft og investorer.

Indsatsområderne for Business Region North Denmark – som også rummer ovenstående tiltag – vil være:

- Erhvervsudvikling og jobskabelse, hvor cementering og videreudvikling af regionale styrkepositioner og fælles platforme. Regionale virksomheds- og iværksætterprogrammer
- Turisme med ny platform for fremtidigt nordjysk turismesamarbejde. Match til regeringens ”Vækstplan for dansk turisme”. Udvikling af turisme som erhverv
- Adgang til kvalificeret arbejdskraft. Samle og styrke indsats for virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft. Fastholdelse af nyuddannede og udenlandsk arbejdskraft
- Infrastruktur – Koordinering af planstrategier med henblik på at understøtte en funktionelt sammenhængende region. God tilgængelighed – både fysisk og digitalt.
- Internationalt samarbejde – Øget internationalt samarbejde og hjemtag af flere midler. Styrkelse og synliggørelse af EU-kontoret i Nordjylland og Bruxelles.

Organisering

Business Region North Denmark ledes af en bestyrelse med borgmestrene fra de 11 kommuner og regionsrådsformanden samt en direktion med kommunaldirektørerne og direktøren for Region Nordjylland.

Der etableres også et bredt sammensat Erhvervsforum, som kan give inspiration til fremtidige satsninger og foreslå konkrete initiativer. Erhvervsforum kan, hvis relevant, etablere temagrupper om udvalgte emner. Bestyrelse, direktion og Erhvervsforum betjenes af et fælles sekretariat bestående af medarbejdere fra kommuner og Region.

Det nye samarbejde vil ikke være udførende på de konkrete fælles projekter. Operatøransvar placeres hos de enkelte kommuner (erhvervskontor, turistkontor, forvaltning m.v.) ud fra interesse og forudsætninger. Den ansvarlige kommune varetager projektledelse på vegne af og i tæt samarbejde med øvrige deltagende kommuner og eksterne partnere herunder erhvervsliv, uddannelsesinstitutioner m.fl. Væksthus Nordjylland, EU-kontoret og en evt. ny fælles turismeenhed kan ligeledes tildeles operatøransvar.

Økonomi

Alle kommuner og regionen bidrager til samarbejdet med et basisbidrag.

Dette består af:

- Deltagelse i møder i bestyrelse og direktion
- Udpegning af medlemmer til ErhvervsForum
- Medarbejdertimer til det fælles sekretariat
- 15 kr. pr. indbygger fra hver kommune / 9 kr. pr. indbygger for Regionen, hvoraf en andel disponeres af bestyrelsen til fælles initiativer og resten disponeres af den enkelte kommune/Regionen til deltagelse i konkrete projekter efter ønske.

De enkelte kommuner og Regionen kan herudover vælge yderligere at medfinansiere konkrete projekter, som nogle eller alle parter i samarbejdet tager initiativ til. Størrelse og fordeling af den konkrete medfinansiering, som kan være både kontant og timer, aftales konkret for det enkelte projekt.

Tidsplan

Tidsplan for etablering af Business Region North Denmark:

- Oktober – december: forberedelse, vedtægter mv. godkendes af deltagende parter, udpegninger
- Januar 2015: ikrafttræden

Subregionale tværkommunale erhvervssamarbejder

Business Region Aarhus

Business Region Aarhus er et samarbejde mellem 11 kommuner i det østjyske område: Favrskov, Hedensted, Horsens, Norddjurs, Odder, Randers,

Samsø, Silkeborg, Skanderborg, Syddjurs, og Aarhus Kommune Aarhus, Syddjurs, Samsø, Odder, Randers, Norddjurs, Skanderborg, Silkeborg, Horsens og Hedensted kommuner.

- Organisation: Sekretariatet har Aarhus som ankerkommune og består af medarbejdere/chefer fra medlemskommunerne. Sekretariatet mødes ca. 10-12 gange årligt. Kommunernes erhvervsserviceaktører, som har den direkte kontakt til virksomhederne i området, inddrages i videst muligt omfang i tilrettelæggelse og gennemførelse af de enkelte aktiviteter og projekter.
- Indsatsområde: Vækst, bosætning, kompetenceudvikling, infrastruktur, erhvervsudvikling, metropoludvikling.
- Finansiering: 3 kr. pr. indbygger, hvilket giver et samlet budget på 2,6 mio. kr.
- Styling: Business Region Aarhus ledes af en politisk og administrativ styregruppe bestående af henholdsvis borgmestere og kommunaldirektører fra de deltagende kommuner.

Business Broen Norge- Norddanmark

Business Broen Norge-Norddanmark er et tværkommunalt samarbejde omkring erhvervs-, beskæftigelses-, og kompetenceudvikling med fokus på den geografiske region i det sydlige Norge og det nordlige Danmark. Formålet er at bidrage positivt til, at virksomheder og organisationer i begge lande oplever vækst, udvikler sig og formår at skabe synergieffekter på tværs af landegrænsen.

Målet er bl.a. at skabe en erhvervs- og videnskorridor mellem den nordjyske og den sydnorske region, der bidrage til at skabe vækst og udvikling i Nordjylland. I den forbindelse kortlægges bl.a. norske virksomheders efterspørgsel efter nordjyske samarbejdspartnere særligt inden for den maritime og industrielle branche, og der ses efter behovet for kompetencer og muligheder for at skabe nye arbejdspladser - på begge sider af Skagerrak.

Organisation: Business Broen er skabt som et paraplysamarbejde, der samler en række nordjyske organisationer og initiativer. Kommuner og erhvervsfremmeaktører samarbejder om en række delprojekter. Herunder fx:

- *Bridge2Norway* som skal skabe en erhvervs- og videnskorridor. Der er her tale om et samarbejde mellem BusinessAalborg, Aalborg Samarbejdet, Hjørring Kommune, Frederikshavn Kommune, Aalborg Universitet, Væksthus Nordjylland, Erhvervshus Nord Frederikshavn og Hjørring Erhvervscenter

- *Norgesprojektet Vendsyssel*, som skal finde jobmuligheder til danskere i Norge og tiltrække norske virksomheder og underleverandøropgaver til Nordjylland. Dette er foregået i et samarbejde mellem Hjørring, Brønderslev og Frederikshavn Kommuner, lokale Beskæftigelsesråd og jobcentre.
- *Nordjysk Erhvervsfremstød i Norge*, skal opbygge samarbejdsrelationer mellem nordjyske og norske virksomheder særligt inden for den maritime og industrielle branche. Norge er i en rivende udvikling inden for en række brancher herunder offshore, det maritime og det industrielle område. Potentialet for flere ordrer og øget samarbejde med de nordjyske virksomheder er derfor stort. Dette er et samarbejde mellem Erhvervshus Nord, Frederikshavn Kommune, Center for Arbejdsmarked, Hjørring Erhvervscenter, Brønderslev Erhverv og Turisme, Væksthus Nordjylland, Fonden Kattegatsilo, Initiativforum for erhverv.
- *Et selvstændigt nordjysk kontor i Stavanger* med særligt fokus på rekruttering af dansk arbejdskraft til norske virksomheder.

Finansieringen er delt mellem Vækstforum, Aalborg Samarbejdet, Aalborg Erhvervsråd, Hjørring og Frederikshavn Kommune, Timemedfinansiering: BusinessAalborg, Aalborg Universitet.

Subregionale erhvervssamarbejder i Syddanmark

Syddanmark har en række subregionale kommunesamarbejder som gennem mange år har spillet en rolle ift. erhvervsudvikling og vækst. De subregionale samarbejder er:

Udviklingsråd Sønderjylland, som er et samarbejde mellem Aabenraa, Haderslev, Sønderborg og Tønder kommuner.

- Organisation: Rådet betjenes af et sekretariat med 5 ansatte
- Indsatsområder: Vækst, rammebetingelser, erhvervsklynger, bosætningsnetværksdannelse
- Finansiering: 50 pct. fra de 4 sønderjyske kommuner og 50 pct. fra fonde, organisationer og virksomheder
- Styling: Borgmestrene fra de 4 kommuner er med i rådet. HP Geil er næstformand. En erhvervsmand fra Danfoss er formand

Udvikling Fyn som er et samarbejde mellem Svendborg, Nyborg, Assens, Faaborg-Midtfyn og Odense

- Organisation: ca. 45 ansatte – men man er ved at strukturere på ny. Den nye organisering er først trådt i kraft 1.9 2014.

- Indsatsområde: Udnyttelse af potentialet i en stærk fælles fynsk satsning for at skabe mest mulig vækst og velstand for pengene ved at sikre en attraktiv fynsk erhvervsstruktur. Konkrete fokusområder: Food/Foodtech, Maritim, Oplevelsesøkonomi, Bygge/Anlæg, Cleantech, IT/Robot/Automation
- Finansiering: ca. 29 millioner kr. årligt. Finansieret af ejerkommunerne
- Styring: Fem ejerkommuner. Bestyrelsen består af borgmestre og erhvervsfolk.

Trekantsområdet, som er et samarbejde mellem Billund, Fredericia, Kolding, Vejen, Middelfart og Vejle Kommuner.

- Organisation: 10 ansatte
- Indsatsområde: Vækst, bosætning, kompetenceudvikling, infrastruktur, erhvervsudvikling, metropoludvikling
- Finansiering: I 2014 er medlemsbidraget 33,25 kr./indbygger, og med 360.000 indbyggere ca. - bliver det til 12 mio. kr.
- Styring: Trekantområdet Danmark ledes af en bestyrelse bestående af borgmestrene i de seks kommuner. Udover bestyrelsen rummer samarbejdet faste møder og koordination mellem kommunaldirektører, erhvervschefer og kulturechefer mv.

Sydvestjysk Udviklingsforum som er et samarbejde mellem Esbjerg, Tønder, Vejen, Varde og Fanø kommuner.

- Organisation: 8 ansatte heraf 4 projektansatte
- Indsatsområde: SVUF skal gennemføre initiativer, der styrker vækst og udvikling på erhvervs-, bosætnings-, uddannelses- og turismeområderne på tværs af kommunerne. Lokale vækstinitiativer og erhvervsservice håndteres af den enkelte kommune.
- Finansiering: Kommunale tilskud 3 millioner + 8 millioner i projektmidler
- Styring: Bestyrelsen er sammensat med borgmestre fra hver af medlemskommunerne og erhvervsrepræsentanter. Borgmesteren i Varde Kommune er formand

Tværkommunale samarbejder om lokal erhvervsservice

Udover de nævnte samarbejdsformer, arbejder kommunerne flere steder sammen om erhvervsserviceopgaven. Opgaverne omfatter typisk vejledning af iværksættere og smv'er om forretnings- og virksomhedsudvikling. Eksempler herpå er:

Erhvervsrådet Herning Ikast-Brande, som er en medlemsorganisation for ca. 600 lokale virksomheder, som også løser erhvervsserviceopgaven for de to kommuner. Erhvervsrådet tilbyder bl.a. virksomheder et 360 graders

eftersyn af deres forretning, og gennemgang af udfordringer og udviklingspotentiale. Iværksættere hjælpes videre med afklaring og henvisning til relevante private rådgivere, fx revisor og advokat. Ud over individuel vejledning gennemfører Erhvervsrådet også et antal iværksætterkurser, der også bidrager til at skabe netværk. Erhvervsrådet fungerer desuden som indgang til hele erhvervsfremmesystemet.

Iværksætterhuset i hovedstadsregionen, er etableret den 1. januar 2013, og er et gratis tilbud til borgere, der overvejer at starte virksomhed eller er nyetableret og har ambitioner om vækst. Iværksætterhuset tilbyder målrettet 1:1 sparring og vejledning samt events med både bred og mere specialiseret information til iværksættere i de samarbejdende kommuner. Allerød, Egedal, Fredensborg, Frederikssund, Furesø, Gribskov, Helsingør, Hillerød og Hørsholm. Herudover løser Iværksætterhuset opgaven med lokal erhvervs-service for kommunerne: Ballerup, Gentofte, Høje-Taastrup og Rudersdal.

Iværksætterhuset drives af Væksthus Hovedstadsregionen.